



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Проект
розвитку ринків капіталу

**ПРОЗОРИСТЬ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ:
ОСНОВА ДЛЯ НАЛЕЖНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНВЕСТИВАННЯ**

Київ

24-25 січня 2007 року

**УКРАЇНСЬКА ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА
РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ**



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Проект розвитку ринків капіталу

ПРОЗОРИСТЬ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ: ОСНОВА ДЛЯ НАЛЕЖНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНВЕСТИВАННЯ

Київ

24-25 січня 2007 року

ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ (EDS) В УКРАЇНІ

Фундаментом добре регульованого ринку капіталів є своєчасне розкриття достовірної інформації емітентами цінних паперів, яке забезпечує наявність у інвесторів достатньої інформації для прийняття обґрунтованого інвестиційного рішення. Уряд України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і учасники ринку визнають, що перехід до міжнародних стандартів розкриття інформації є необхідним, і визначили цей напрям як один з найбільш пріоритетних для розвитку українського ринку капіталів. Указом Президента від 24 листопада 2005 року затверджено «Основні напрями розвитку фондового ринку України на 2005-2010 роки», якими передбачено «дальше вдосконалення системи розкриття інформації на фондовому ринку на засадах вільного, оперативного, безкоштовного доступу інвесторів до інформації про емітентів цінних паперів та професійних учасників фондового ринку, зокрема впровадження міжнародних стандартів розкриття інформації.» Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок», який набув чинності 12 травня 2006 року, розширив повноваження ДКЦПФР щодо реалізації цієї програми.

Система EDS, яка належатиме і підтримуватиметься ДКЦПФР, дозволяє збирати, обробляти й оприлюднювати господарську і фінансову інформацію, необхідну для забезпечення прозорості ринку капіталів в Україні. EDS забезпечить чіткий формат для підготовки емітентами необхідних документів для розкриття інформації і їх надсилання електронними засобами одразу на сервер ДКЦПФР, яка потім оприлюднює документ безпосередньо на веб-сайті ДКЦПФР у режимі реального часу.

EDS передбачатиме електронне подання емітентами проспектів емісії, річних звітів, квартальних звітів за кожен з перших трьох кварталів року і розширеного переліку особливої інформації, чого вимагає Закон «Про цінні папери та фондовий ринок». Ці вимоги до звітності, які відповідають як принципам Міжнародної Організації Комісій з Цінних Паперів (IOSCO) щодо міжнародної найкращої практики, так і Директивам ЄС, забезпечуватимуть постійне оновлення ділової і фінансової інформації стосовно компаній-емітентів. Доступ до інформації буде безкоштовним для широкого загалу, інвесторів та учасників ринку у режимі реального часу на веб-сайті ДКЦПФР. ДКЦПФР, як регулятор ринку, здійснюватиме необхідний контроль за цим процесом, маючи на меті забезпечити відповідність інформації, що подається компаніями, міжнародним стандартам, і постійний доступ ринку до цієї інформації.

Ця система також сприятиме виконанню положень законів і нормативних актів щодо «інсайдерської інформації», оскільки усі користувачі матимуть одночасний доступ до інформації.

Електронна система розкриття інформації (EDS) складається з чотирьох основних компонентів.

- Перший компонент вимагає від емітентів подавати проспекти емісії, річні звіти, квартальні звіти і звіти про суттєві події (особливу інформацію), які містять інформацію, що відповідає міжнародним стандартам як за формою, так і за змістом, стосовно їх господарського та фінансового стану.
 - Другий компонент передбачає електронний збір і оприлюднення звітності у режимі реального часу безкоштовно для широкого загалу з боку ДКЦПФР.
 - Третій компонент передбачає вдосконалення веб-сайта ДКЦПФР для забезпечення легкого і безкоштовного доступу до цієї інформації протягом 24 годин на добу.
 - Четвертий компонент передбачає проведення розширених навчальних програм та здійснення інших заходів для компаній-емітентів, учасників ринку й широкого загалу, що сприятиме дотриманню вимог, пов'язаних із новою системою, і заохочуватиме їх до використання системи.
- **Компонент № 1. Програма EDS в Україні – Міжнародні стандарти господарської та фінансової інформації.**

А. Стислий опис міжнародних вимог щодо розкриття інформації

Програма передбачає впровадження міжнародних стандартів і найкращої практики розкриття інформації, встановленої Міжнародною організацією комісій з цінних паперів (IOSCO)¹, Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)² та Директивами ЄС.³ Ці вимоги та найкраща практика сприяли послідовнішому підходу до форм і змісту розкриття звітності, які застосовуються регуляторами і використовуються емітентами на більшості організованих ринків. Внаслідок такої стандартизації, з незначними модифікаціями, звітна документація по суті є однаковою, незалежно від того, на якому ринку чи в якій країні емітент веде діяльність, або на якому ринку торгуються його цінні папери.

Принципи IOSCO, впроваджені регуляторами по всьому звіту, передбачають *«повне, точне і своєчасне розкриття фінансових результатів та іншої інформації, яка є суттєвою для прийняття рішень інвесторами»*. Ці принципи також передбачають, що *«стандарти бухгалтерського обліку й аудиту мають бути високої і міжнародно визнаної якості»*.

Про стандарти розкриття інформації також йдеться у Принципах корпоративного управління ОЕСР. Принцип V ОЕСР передбачає, що *«Система корпоративного управління має забезпечувати здійснення своєчасного розкриття достовірної інформації щодо всіх суттєвих питань стосовно корпорації, включаючи фінансовий стан, результати діяльності, власників і управління компанією»*.

Цим Принципом, зокрема, передбачено наступне:

«А. Перелік інформації, що розкривається, повинен включати, але не обмежуватися інформацією про:

- 1. Фінансові й операційні результати компанії.*
- 2. Цілі діяльності компанії.*
- 3. Крупних власників акцій та голосуючих прав.*
- 4. Політику щодо винагороди членам ради директорів і ключовим посадовим особам виконавчого органу, а також щодо інформації про членів ради,*

¹ Для отримання додаткової інформації див. сайт www.iosco.org.

² Сайт ОЕСР: www.oecd.org

³ Директиви ЄС на сайті: www.europa.eu.int

включаючи їх кваліфікацію, процес відбору, членство у радах директорів інших компаній і про те, чи вони вважаються незалежними від ради.

- 5. Трансакції з пов'язаними особами.*
- 6. Прогнозовані фактори ризику.*
- 7. Питання стосовно працівників та інших зацікавлених осіб.*
- 8. Структуру і політику управління, зокрема, зміст будь-якого кодексу або положення про корпоративне управління і процес його впровадження.*

Б. Інформація повинна готуватися і розкриватися у відповідності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і розкриття фінансової інформації та інформації не фінансового характеру.

В. Річний аудит повинен проводитися незалежним, компетентним і кваліфікованим аудитором з метою надання зовнішнього і об'єктивного висновку для ради і акціонерів про те, що у фінансовій звітності достовірно представлено фінансовий стан і результати діяльності компанії.

Г. Зовнішні аудитори повинні звітувати перед акціонерами і мають обов'язок перед компанією застосовувати належну професійну ретельність у проведенні аудиту.

Д. Канали оприлюднення інформації повинні забезпечувати користувачам рівний, своєчасний і недорогий доступ до відповідної інформації.

Е. Система корпоративного управління має бути доповнена ефективним підходом, який враховує необхідність аналізу і дозволяє аналітикам, брокерам, рейтинговим агентствам та іншим особам проводити аналіз або надавати рекомендації, що є суттєвим для прийняття рішень інвесторами і позбавленим суттєвого конфлікту інтересів, який може скомпрометувати чесність їх аналізу чи порад».

Існують три ключові Директиви ЄС, в яких визначено стандарти розкриття інформації, які бралися до уваги у процесі визначення форми і змісту проспекту емісії для публічного розміщення цінних паперів та форми і змісту поточного розкриття інформації, обов'язкового для емітентів, що здійснили публічне розміщення цінних паперів:

- Директива ЄС 2003/71/ЄС Парламенту і Ради Європи від 4 листопада 2003 року «Про проспект емісії, що підлягає оприлюдненню, коли цінні папери пропонуються широкому загалу або допускаються до торгівлі». Нормативний акт Європейської Комісії № 809/2004 від 29 квітня 2004 року, який імплементує Директиву,
- Директива ЄС 2001/34/ЄС Парламенту і Ради Європи від 28 травня 2001 року «Про включення цінних паперів до офіційного лістингу на фондовій біржі та інформацію про ці цінні папери, яка підлягає опублікуванню», та
- Директива ЄС 2004/109/ЄС Парламенту і Ради Європи від 15 грудня 2004 року «Про гармонізацію вимог щодо прозорості стосовно інформації про емітентів, цінні папери яких допускаються до торгівлі на організованому ринку».

Директиви ЄС є всеохоплюючими і встановлюють вимоги для емітентів щодо розкриття інформації з метою забезпечення справедливого і прозорого ринку.

Для розробки системи розкриття інформації в Україні пропонуються лише основні вимоги цих Директив ЄС. По мірі того, як Україна просуватиметься від ринку, що розвивається, до розвинутого ринку, необхідно буде впроваджувати вимоги щодо розкриття інформації більш високого рівня з метою забезпечення відповідності України цим та будь-яким можливим наступним директивам ЄС.

Отже, EDS спрямована на реалізацію основних принципів та суттєвих вимог Директив ЄС. У відповідності до Директив ЄС, обсяг обов'язкового розкриття інформації включає ту

мінімальну інформацію, яка необхідна для інформування ринку і захисту інвесторів. Визнаючи той факт, що інвестиції у цінні папери, як і будь-яка інша форма інвестицій, пов'язані з ризиком, обов'язкова для розкриття інформація – це інформація, що дає змогу акціонерам та іншим інвесторам розуміти такий ризик і приймати обґрунтовані рішення. Відповідно до Директив ЄС базовий зміст проспекту емісії забезпечує достатню гнучкість, що дозволяє емітенту розкривати конкретні фінансові та господарські аспекти своєї діяльності.

Уряди і регулятори багатьох країн перейшли чи переходять на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Це допомагає досягти єдиних високих стандартів бухгалтерського обліку, які забезпечують прозору і порівняльну інформацію у фінансових звітах, що веде до кращого захисту інвесторів, загального поліпшення збору податків і довіри до ринку.

У дослідженні 187-ти керуючих фондами по всіх Європі, проведеному компанією PriceWaterhouseCoopers 2005 року, показано, що переважна більшість керуючих фондами (79%) вважають важливим перехід до МСФЗ. Згідно з результатами проведеного дослідження інвестори говорять, що МСФЗ реально впливають на те, як ними сприймаються компанії, і, відповідно, на їх інвестиційні рішення. Цю позитивну тенденцію помітно й в Україні, оскільки українські компанії починають усвідомлювати переваги підготовки фінансової звітності у відповідності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аудиту, проведених у відповідності до міжнародних стандартів. Кількість компаній, які вирішують дотримуватися міжнародних стандартів добровільно, стрімко зростає. Для таких компаній вкрай важливо, щоб така фінансова звітність оприлюднювалася як в Україні, так і на закордонних ринках, для зрівняння правил гри і уникнення проблем, пов'язаних з диспаритетом інформації.

У 2001 році у «Концептуальних основах системи звітності учасників фондового ринку» ДКЦПФР встановила принцип, за яким емітенти, чиї цінні папери перебувають у лістингу організатора торгівлі, мають готувати фінансову звітність у відповідності до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО)⁴ починаючи з 2003 року. Важливо бути послідовним у застосуванні цього положення, щоб наблизити українських емітентів до міжнародних норм. Так само важливим є те, що компанії з управління активами пенсійних фондів потребуватимуть цю інформацію для того, щоб інвестувати пенсійні активи розумно і для користі майбутніх пенсіонерів.

Б. Огляд форми і змісту документів для розкриття інформації

Інформація, яку емітент має надавати ринку, надається відповідно до чіткої і простої часової послідовності. Проспект емісії вимагається, якщо відбувається емісія цінних паперів, або якщо цінні папери допускаються до лістингу для торгівлі на організованому ринку. Після надання проспекту емісії надається «поточна інформація», яка продовжує інформувати інвесторів про господарський і фінансовий стан емітента.

Графік розкриття інформації

- Проспект емісії у разі емісії цінних паперів або включення цінних паперів до лістингу на організованому ринку
- Квартальні звіти
- Річний звіт
- Звіт про особливу інформацію подається в будь-який час у разі настання суттєвої події.

⁴ Тепер МСБО називаються МСФЗ.

Б.1. Інформація про емісію акцій та облігацій (проспект емісії)

Відповідно до Директиви ЄС 2003/71/ЄС «*проспект емісії містить всю інформацію, яка відповідно до конкретного характеру емітента і цінних паперів, що пропонуються широкому загалу або допускаються до торгівлі на регульованому ринку, є необхідною для того, щоб дозволити інвесторам здійснити обґрунтовану оцінку активів і зобов'язань, фінансового стану, прибутків та збитків і перспектив емітента і будь-якого гаранта, а також прав за такими цінними паперами. Ця інформація представляється у формі, що легко піддається аналізу та розумінню*».

З метою виконання Директив ЄС зміст проспекту емісії, порядок представлення інформації у проспекті емісії необхідно переглянути на предмет відповідності вимогам Директиви. Наприклад, у розділі «фактори ризику» проспекту емісії слід зазначити ранг пріоритетності ризиків. Ризики мають описуватися у розповідній вільній текстовій формі, щоб компанія могла повністю й адекватно описати конкретні ризики, на які компанія наражається, і про які має знати інвестор, перш ніж інвестувати у цінні папери компанії. Для інвесторів не є інформативним, коли вимоги щодо розкриття передбачають просто включення переліку ризиків до проспекту емісії. У цьому разі різні емітенти змушені розміщувати однаковий перелік, що не несе достатньо цінної інформації для інвесторів.

Як передбачено Директивами ЄС, інформацію, яка стосується проспекту емісії, слід подавати у разі будь-якої емісії цінних паперів, а також у разі, коли цінні папери емітента включаються до лістингу або допускаються до торгівлі на організованому ринку. Проспект емісії містить основну інформацію, яка потрібна інвестору для прийняття обґрунтованих інвестиційних рішень. Форма і зміст цієї інформації по суті є однаковими для пропозицій боргових або пайових цінних паперів, але є певні незначні відмінності, що відображають різницю у виді пропонованих цінних паперів, способі пропозиції й формуванні ціни цінних паперів. Зміст наданої у проспекті емісії інформації постійно оновлюється у річних звітах, квартальних звітах і шляхом подання особливої інформації.

Сьогодні для емітентів, які випускають пайові або боргові цінні папери, це пов'язано з додатковими витратами коштів і часу. Оскільки у проспекті емісії у формі, яку на сьогоднішній день вимагає ДКЦПФР, бракує суттєвої господарської і фінансової інформації, емітенти готують інші документи, такі як інвестиційний меморандум, який містить цю інформацію. Формат і зміст такого «інвестиційного меморандуму» орієнтовані на інвестора і загалом відповідають міжнародним стандартам. Проте, інвестиційний меморандум не подається ДКЦПФР і не передбачає відповідальності відповідно до законом, усуваючи базовий захист для інвесторів, що повинен бути передбачений за законом.

1. Титульна сторінка. На титульній сторінці зазначається повне та скорочене найменування емітента, місцезнаходження (поштова адреса) емітента, міжміський код і телефон, код ЄДРПОУ і дата подання проспекту емісії (день, місяць, рік).
2. Перша сторінка Проспекту емісії. Ця сторінка, а не титульна сторінка, є першою сторінкою проспекту емісії. На ній представлена наступна інформація у вільному описовому текстовому форматі у тому обсязі, який вимагається для відповідної емісії:
 - Повне найменування емітента.
 - Назва пропонованих цінних паперів і очікувані грошові надходження від емісії.
 - Коротке описання суттєвих юридичних та фінансових умов емісії цінних паперів. Якщо пропонуються голосуючі акції, необхідно зазначити номінальну вартість і кількість цінних паперів, що перебуватимуть в обігу після завершення розміщення емісії.
 - Пропонована емісійна ціна цінних паперів, і як вона визначена.
 - Назва і адреса андеррайтера, якщо він залучений, і короткий опис умов договору про андеррайтинг.
 - Примітка жирним шрифтом наступного змісту:
«*Реєстрацію проспекту емісії Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку не можна вважати гарантією вартості цінних паперів*».

3. Зміст проспекту емісії. Проспект емісії має містити короткий зміст, у якому зазначаються основні розділи проспекту емісії, у тому числі номери сторінок. Це допомагатиме інвесторам знаходити основну інформацію, яка їх цікавить.
4. Резюме Проспекту емісії. У розділі «Резюме» на кількох сторінках має бути викладене короткий опис емісії, включаючи інформацію про те, як будуть використані надходження від емісії, і про істотні характеристики господарського і фінансового стану емітента, включаючи стислу фінансову інформацію за період від трьох до п'яти років та інформацію про цінні папери, у тому числі дані про гарантів цінних паперів емітента, якщо такі є. Як передбачено Директивами ЄС, з метою сприяння розумінню резюме має бути написано простою мовою і може мати форму конспекту за умови, що він є повним і точним.
5. Фактори ризику. У цьому розділі має бути визначений кожен із суттєвих ризиків, пов'язаних з компанією та її діяльністю, та мають бути викладені фінансові умови під заголовками, які чітко ідентифікують характер ризику. Ризики мають бути розміщені у порядку важливості з точки зору інвестування коштів у цінні папери компанії. Текстовий опис кожного ризику має відображати специфіку компанії і містити достатньо фінансових та інших даних про ризик, щоб дозволити інвестору зрозуміти ризик і його важливість, наприклад, збитки за останній рік або роки, відсутність достатніх грошових потоків для забезпечення діяльності, зменшення частки на ринку, чинні або пропоновані зміни до законодавства, які значно впливають на операції компанії, високе співвідношення залучених до власних коштів, макроекономічна або політична нестабільність у країні тощо.
6. Використання надходжень від емісії. У цьому розділі має бути детально описано, як будуть використані кошти від емісії. Інформація має бути представлена у розрізі основних напрямків використання та у порядку їх важливості. Якщо для будь-якого з напрямків використання вимагатимуться додаткові кошти, необхідно надати інформацію щодо джерела таких коштів. У разі відсутності додаткових коштів має бути описаний негативний вплив на діяльність компанії, а у розділі про фактори ризику має міститися інформація про такий ризик.
7. Опис історії розвитку і структури компанії. У цьому розділі зазначається емітент, його організаційно-правова форма, юридична адреса та номер телефону, місце реєстрації і реєстраційний номер, а також дати і характер будь-яких важливих корпоративних подій, таких як злиття, основні придбання або відчуження активів тощо, за останні п'ять років. Слід описати організаційну структуру компанії, наприклад, спостережну раду, правління, основні підрозділи, дочірні структури тощо.
8. Опис господарської діяльності компанії. У цьому розділі описується у детальному текстовому форматі основна господарська діяльність компанії, включаючи, але не обмежуючись основними продуктами й послугами, джерелами постачання та сировини, дистриб'юторськими мережами, способами конкуренції, основними ринками для його продуктів або послуг, сезонним характером діяльності компанії, якщо вона має місце. Необхідно надати додаткову інформацію про основних клієнтів компанії (які складають 10% чи більше усього обсягу реалізації), зазначивши, чи укладені з клієнтами договори, і основні умови договорів. Крім цього, компанія має описати свої основні патенти, ліцензії або договори, що є істотними для її діяльності. Мають бути зазначені дати, умови і основні положення цих договорів, патентів тощо. Має бути зазначений конкурентний рейтинг або частка на ринку компанії, а також база для його оцінки. Якщо компанія планує будь-які значні інвестиції або придбання, пов'язані з її господарською діяльністю, їх необхідно описати, включаючи суттєві умови придбання або інвестиції, її вартість і спосіб фінансування.
9. Опис основних засобів компанії. У цьому розділі мають бути описані основні виробничі потужності і обладнання компанії, необхідне для ведення її діяльності. Необхідно надати інформацію про місцезнаходження виробничих потужностей, їх вік, модернізацію тощо. Необхідно надати інформацію про те, чи відповідають потужності

потребам компанії, і про рівень їх потужності і завантаженості. Необхідно надати інформацію про екологічне законодавство, якими регулюється діяльність емітента, і характер та рівень відповідності емітента цим законам. Якщо емітент має витратити значні кошти для приведення своїх виробничих потужностей у відповідність до чинних або пропонованих законів, слід надати інформацію про вартість і джерела фінансування такої модернізації.

10. Опис працівників. У цьому розділі слід зазначити чисельність працівників станом на конкретну дату (кінець фінансового року) у розрізі загальних категорій, наприклад, адміністративний персонал, інженери, спеціалісти з виробництва тощо. Необхідно описати будь-які проблеми з наймом або утриманням кваліфікованого персоналу для забезпечення діяльності. Необхідно викласти кадрову програму компанії, спрямовану на забезпечення того, щоб рівень кваліфікації її працівників продовжував відповідати її операційним потребам.
11. Опис судових справ. У цьому розділі мають бути описані будь-які поточні судові справи або споріднені справи за позовами про відшкодування шкоди у розмірі понад 10% сумарних активів чи доходів емітента, у яких учасником виступає компанія або її дочірні підприємства, члени спостережної ради або правління, і які стосуються господарської і фінансової діяльності компанії. Стосовно кожної судової справи необхідно надати інформацію, в якій зазначається дата відкриття провадження у справі, сторони процесу, розмір і природа вимог, назва суду, в якому розглядається справа, і поточний стан її розгляду.
12. Опис Спостережної Ради, Правління і ключового персоналу. У цьому розділі необхідно представити інформацію, зазвичай у табличній формі для сприяння розумінню, про ім'я, посаду, адресу місця роботи й термін обіймання посади членами спостережної ради і членами правління. Якщо будь-яка з зазначених осіб обіймає посаду у будь-якій іншій компанії або підприємстві, у таблиці необхідно зазначити посаду і назву та адресу компанії або підприємства.
13. Опис винагороди членам Спостережної Ради і Правління. У цьому розділі необхідно описати політику компанії щодо винагороди членам керівних органів. Крім цього, необхідно зазначити суму сукупної винагороди, сплаченої за останній фінансовий рік членам керівних органів, у розрізі річної заробітної плати, премій, пільг (відпустки, службовий автомобіль, житло, кошти на представницькі витрати) та будь-яких інших виплат.
14. Опис основних акціонерів. У цьому розділі необхідно зазначити будь-яку фізичну або юридичну особу, яка володіє 10% або більше голосуючих акцій компанії або контролює її в інший спосіб. Необхідно зазначити кількість акцій у власності і відсоток таких акцій. Слід включити акцій, якими особа володіє безпосередньо, а також акції, якими вона володіє опосередковано через членів сім'ї або через інші компанії чи підприємства. Необхідно зазначити джерело такої інформації, і компанія має зазначити характер будь-якого письмового запиту і відповіді членів спостережної ради і правління стосовно цієї інформації.
15. Правочини з членами Спостережної Ради, Правління або основними акціонерами чи іншими зацікавленими сторонами. У цьому розділі має бути описана дата будь-якої угоди між компанією чи її дочірніми підприємствами, з однієї сторони, та будь-яким основним акціонером або членом спостережної ради чи правління, з іншої сторони, впродовж двох останніх фінансових років і будь-який правочин, що перебуває у процесі укладення. В інформації має детально описуватися характер правочину, підстава для правочину, спосіб оцінки вартості активів або послуг, що є предметом правочину.
16. Оцінка політики і практики компанії у сфері корпоративного управління. У цьому розділі, який є добровільним відповідно до українського законодавства, компанія має описати своє політику корпоративного управління і фактичну практику впровадження

ключових компонентів належного корпоративного управління. Якщо компанія не впровадила жодної програми чи ключового компоненту, зазначте причину не впровадження такої програми або компонента.

17. Опис цінних паперів, що емітуються або допускаються до торгівлі. У цьому розділі слід представити опис прав за цінними паперами, у тому числі будь-яких обмежень цих прав, і порядку застосування цих прав. Якщо пропонуються боргові цінні папери, як мінімум необхідно надати інформацію про загальну суму пропонованих боргових цінних паперів, процентну ставку, строки виплати купонів, строк погашення, заставу і порядок виплати процентів та погашення основної суми боргу. Якщо пропонуються акції, як мінімум необхідно надати інформацію щодо прав голосу, прав на дивіденди, порядку виплати дивідендів, включаючи назву і адресу юридичної особи, відповідальної за здійснення виплати дивідендів, прав на отримання частини майна в разі ліквідації компанії. Необхідно зазначити найменування і місцезнаходження реєстратора компанії.
18. Умови емісії. У цьому розділі необхідно описати суттєві умови емісії, наприклад, кількість пропонованих цінних паперів, період часу, протягом якого емісія буде відкритою, умови стосовно можливого відкликання пропозиції, спосіб і строк оплати цінних паперів, строк і порядок оголошення результатів емісії і положення щодо першочергового права на придбання цінних паперів, у разі його наявності. Крім цього, необхідно зазначити назву й адресу андеррайтера, а також викласти коротке опис умов угоди про андеррайтинг.
19. Умови визначення ціни емісії. У цьому розділі слід детально описати, яким чином було визначено ціну цінних паперів, включаючи враховані фактори і їх вагу у встановленні ціни. Необхідно надати інформацію про сторону, яка встановила критерії щодо ціни, і сторону, відповідальну за остаточне визначення ціни. Також необхідно надати інформацію щодо впливу української податкової системи на потенційного покупця цінних паперів.
20. Висновки третіх сторін та експертів. Якщо у проспекті емісії містяться висновки експерта, наприклад, кредитний рейтинг, експертна оцінка вартості тощо, необхідно надати інформацію щодо імені особи, місцезнаходження і рівня кваліфікації, і матеріального інтересу у компанії, у разі його наявності. Особа має підписати проспект емісії, зазначивши своє найменування і дату підписання.
21. Фінансова звітність емітента. Необхідно подати перевірену аудитором фінансову звітність за останні три роки. Якщо емітент готує перевірену аудитором фінансову звітність за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку і міжнародними стандартами аудиту, таку звітність слід подавати разом зі звітністю, яка готується за національними стандартами обліку і аудиту. Фінансова звітність має включати висновок аудитора, баланс балансовий звіт, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, примітки до фінансової звітності та звіт про зміни розмірі власного капіталу. Якщо компанія тільки-но розпочала свою діяльність, перевірена аудитором фінансова звітність, підготовлена у відповідності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аудиту, має бути надана за кожен з фінансових років її діяльності.

Примітка 1. У разі затримки з емісією, компанія має також надати фінансову звітність за останній квартал, яка не обов'язково повинна мати аудиторський висновок, але має бути підготовлена у такому ж вигляді, як для подання аудиторю.
22. Витрати на емісію. У цьому розділі необхідно описати у табличному форматі суттєві витрати на проведення емісії і коли були здійсненні виплати, наприклад, юристам, бухгалтерам, експертам, рейтинговим агентствам, поліграфії тощо.

23. Емісії цінних паперів за останні три роки. У цьому розділі надається інформація про кожну емісію голосуючих акцій впродовж трьох останніх років із зазначенням дати емісії, виду і суми цінних паперів, номеру і дати реєстрації в ДКЦПФР.

24. Підписи осіб, відповідальних за інформацію у Проспекті емісії.

Проспект емісії підписують керівник компанії (голова керівного органу) і головний бухгалтер емітента. Безпосередньо над підписом повинна міститися наступна заява: «Особа, зазначена нижче, підтверджує достовірність даних, що містяться у звіті, та визнає, що він/вона несе відповідальність за неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації у звіті згідно з законодавством України».

Б.2. Квартальні звіти

Квартальний звіт зазвичай є першим документом для розкриття інформації, який подається після завершення емісії цінних паперів і підпадає під дію вимоги щодо поточного розкриття інформації емітентом. Вимоги, що регулюють проміжні звіти, викладено у статтях 5-6 Директиви ЄС 2004/109/ЄС і визначаються Статтею 40 Закону «Про цінні папери та фондовий ринок». Цей Закон надає ДКЦПФР юридичні повноваження щодо збору й розкриття квартальних звітів усіх емітентів, що здійснили відкрите (публічне) розміщення цінних паперів.

Необхідно встановити вимогу, за якою квартальні звіти подаються до ДКЦПФР не пізніше ніж через 30 днів після закінчення кварталу. Емітенти повинні подавати квартальні звіти за кожний з перших трьох кварталів фінансового року: перший квартал, що закінчується у березні, другий квартал, що закінчується у червні, і третій квартал, що закінчується у вересні. Звіт за четвертий квартал не вимагається. Регуляторною причиною, з якої звіт за четвертий квартал не вимагається, є те, що оприлюднення такого звіту може ввести ринок в оману, якщо незалежний аудитор вимагатиме внесення змін, коли він почне готувати фінансову звітність за фінансовий рік. Квартальні звіти міститимуть лише «не перевірену аудитором» фінансову звітність за квартал з порівняльними фінансовими даними за той самий період попереднього фінансового року.

Якщо компанія готує фінансову звітність у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), то у такому разі квартальний звіт за перший квартал, що закінчується у березні фінансового року, міститиме не перевірений аудитором балансовий звіт за квартал, звіт про фінансові результати за поточний квартал у порівнянні з тим же кварталом попереднього року, звіт про рух грошових коштів за поточний квартал і за порівняльний квартал попереднього року, звіт про зміни в акціонерному капіталі за кожен з останніх двох фінансових років і певні основні примітки, які вимагаються для перевіреної аудитором фінансової звітності. Компанії, що готують фінансову звітність лише у відповідності до українських стандартів бухгалтерського обліку, подаватимуть фінансові дані за ті ж самі періоди, але лише у відповідності до українських стандартів бухгалтерського обліку.

На основі міжнародних стандартів форма і зміст **першого квартального звіту** за період, що закінчується у березні кожного року, будуть наступними:

- Титульна сторінка;
- Баланс за перший квартал;
- Звіт про фінансові результати за перший квартал поточного фінансового року і за перший квартал попереднього фінансового року;
- Ключові примітки, що стосуються першого кварталу поточного фінансового року, наприклад, важливі облікові положення, положення про визнання доходів, безнадійні борги і резерви під збитки, оцінка інвестицій, оцінка запасів, трансакції з пов'язаними особами, умови боргових інструментів, що знаходяться в обігу, база консолідації, інвестиції в неконсолідованій фінансовій звітності. У примітках мають бути чітко зазначені будь-які зміни в облікових положеннях, впроваджені у поточному році, у

порівнянні з попереднім фінансовим роком, включаючи їх вплив на фінансовий стан компанії.

Форма і зміст звітів за другий (6 місяців) і третій (9 місяців) квартали, що закінчуються відповідно у червні та вересні кожного року, є наступними:

- Титульна сторінка;
- Баланс за другий (або третій) квартал з наростаючим підсумком;
- Звіт про фінансові результати за другий (або третій) квартал і другий (або третій) квартал попереднього фінансового року;
- Основні примітки, що стосуються другого (або третього) кварталу, наприклад, важливі облікові положення, положення про визнання доходів, безнадійні борги і резерви під збитки, оцінка інвестицій, оцінка запасів, трансакції з пов'язаними сторонами, умови боргових інструментів, що знаходяться в обігу, база консолідації, інвестиції в неконсолідованій фінансовій звітності.

Закон «Про цінні папери та фондовий ринок», вимагає, щоб квартальні звіти містили ту ж саму інформацію, що є обов'язковою для річних звітів, за винятком аудиторського висновку.

Б.3. Річний звіт з фінансовою звітністю, перевіреною незалежним аудитором

За Законом «Про цінні папери та фондовий ринок» компанії, які здійснили відкрите (публічне) розміщення, мають подавати річний звіт за фінансовий рік не пізніше 30 квітня наступного фінансового року. У Законі також передбачено, що ДКЦПФР має здійснити заходи щодо швидкого надання такого звіту широкому загалу після його подання. Ці положення Закону відповідають Директивам ЄС щодо своєчасного оприлюднення річних звітів. У Директиві ЄС 2004/109 ЄС, Стаття 4, передбачено, що «[Компанія] оприлюднює річний фінансовий звіт не пізніше ніж через чотири місяці після закінчення кожного фінансового року і забезпечує доступ до нього для широкого загалу впродовж принаймні п'яти років». Така вимога також відповідає Принципу №6 з «Принципів IOSCO щодо регулярного розкриття інформації та звітування про суттєві події компаніями, що знаходяться в лістингу», у якому зазначається, що «Інформація, що підлягає розкриттю у відповідності до обов'язку щодо поточного розкриття інформації, не повинна розкриватися перед окремими інвесторами або іншими зацікавленими сторонами до її оприлюднення широкому загалу».

Міжнародною найкращою практикою передбачається, що у річних звітах розкривається та ж сама інформація про господарську діяльність, керівництво і фінансовий стан компанії, що й інформація, яка надається у проспекті емісії цінних паперів або у разі лістингу або торгівлі цінними паперами на біржі.

Як обговорювалося вище, стандарт розкриття інформації у проспекті емісії полягає у тому, що він має надавати якісну, суттєву інформацію для інвесторів, які беруть участь у відкритих емісіях. У Принципах IOSCO щодо поточного розкриття інформації і повідомлення про суттєві події компаніями, що включені до лістингу, від жовтня 2002 року передбачається, що «Суттєва інформація також має оновлюватися і надаватися на поточній основі широкому загалу, щоб роздрібні інвестори, які беруть участь у торгівлі на вторинному ринку, і які більше за всіх потребують регуляторного захисту, могли отримувати користь від розкриття тієї ж інформації на поточній основі. Іншими словами, інформація, наявна для інвестора, має містити як інформацію, що розкриваються на етапі емісії, так і інформацію, що розкривається на поточній основі».

Таким чином, форма і зміст річного звіту складаються з наступної інформації, яка по суті є схожою на вищеописану інформацію проспекту емісії:

1. Титульна сторінка. На титульній сторінці зазначається повне та скорочене найменування емітента, місцезнаходження (поштова адреса) емітента, міжміський код і телефон, код ЄДРПОУ і звітний період, за який подається звіт.
2. Опис історії розвитку і структури компанії. У цьому розділі зазначається емітент, його організаційно-правова форма, юридична адреса та номер телефону, місце реєстрації і реєстраційний номер, а також дати і характер будь-яких важливих корпоративних подій, таких як злиття, основні придбання або відчуження активів тощо, за останні п'ять років. Має бути представлена організаційна структура компанії, наприклад, спостережна рада, правління, структурні та відокремлені підрозділи, дочірні підприємства тощо.
3. Опис господарської діяльності компанії. У цьому розділі описується у детальному текстовому форматі основна господарська діяльність компанії, включаючи, але не обмежуючись основними продуктами або послугами, джерелами постачання та сировини, дистриб'юторськими мережами, методами конкуренції, основними ринками для його продуктів або послуг, сезонністю діяльності компанії, якщо вона має місце. Необхідно надати додаткову інформацію про основних клієнтів компанії (які складають 10% чи більше усього обсягу реалізації), зазначивши факт укладання з клієнтами контрактів та основні умови договорів. Крім цього, компанія має описати свої основні патенти, ліцензії або договори, що є істотними для її діяльності. Мають бути зазначені дати, умови і основні положення цих договорів, патентів тощо. Має бути зазначений конкурентний рейтинг або частка на ринку компанії, а також база для його оцінки. Якщо компанія планує будь-які значні інвестиції або придбання, пов'язані з її господарською діяльністю, їх необхідно описати, включаючи суттєві умови придбання або інвестиції, її вартість і спосіб фінансування.
4. Опис основних засобів компанії. У цьому розділі мають бути описані основні виробничі потужності і обладнання компанії, необхідне для ведення її діяльності. Необхідно надати інформацію про місцезнаходження виробничих потужностей, їх вік, модернізацію тощо. Необхідно надати інформацію про те, чи відповідають потужності потребам компанії, і про рівень їх потужності і завантаженості. Необхідно надати інформацію про екологічне законодавство, якими регулюється діяльність емітента, і характер та рівень відповідності емітента цим законам. Якщо емітент має витратити значні кошти для приведення своїх виробничих потужностей у відповідність до чинних або пропонованих законів, слід надати інформацію про вартість і джерела фінансування такої модернізації.
5. Опис працівників. У цьому розділі слід зазначити чисельність працівників станом на конкретну дату (кінець фінансового року) у розрізі загальних категорій, наприклад, адміністративний персонал, інженери, спеціалісти з виробництва, шахтарі тощо. Необхідно описати будь-які проблеми з наймом або утриманням кваліфікованого персоналу для забезпечення діяльності. Необхідно викласти кадрову програму компанії, спрямовану на забезпечення того, щоб рівень кваліфікації її працівників продовжував відповідати її операційним потребам.
6. Опис судових справ. У цьому розділі мають бути описані будь-які поточні судові справи або споріднені справи за позовами про компенсацію збитків у розмірі понад 10% сумарних активів чи доходів емітента, в яких учасником виступає компанія або її дочірні підприємства, члени спостережної ради або правління, і які стосуються господарської і фінансової діяльності компанії. По кожній судовій справі необхідно надати інформацію, в якій зазначається дата відкриття провадження у справі, сторони процесу, розмір і природа вимог, назва суду, в якому розглядається справа, і поточний стан її розгляду.
7. Опис Спостережної Ради, Правління і ключового персоналу. У цьому розділі необхідно представити інформацію, зазвичай у табличній формі для сприяння розумінню, про ім'я, посаду, адресу місцезнаходження і термін обіймання посади членами спостережної ради і членами правління. Якщо будь-яка з зазначених осіб

обіймає посади у будь-якій іншій компанії або підприємстві, у таблиці необхідно зазначити посаду і назву та адресу компанії або підприємства.

8. Опис винагороди членам Спостережної Ради і Правління. У цьому розділі необхідно описати політику компанії щодо винагороди членам керівних органів. Крім цього, необхідно зазначити суму сукупної винагороди, сплаченої за останній фінансовий рік членам керівних органів, у розрізі річної заробітної плати, премій, пільг (відпустки, автомобіль, житло, розваги) та будь-яких інших виплат.
9. Опис основних акціонерів. У цьому розділі необхідно зазначити будь-яку фізичну або юридичну особу, яка володіє 10% або більше голосуючих акцій компанії або контролює її в інший спосіб. Необхідно зазначити кількість голосуючих акцій у їх власності і відсоток таких акцій. Слід включити акції, якими особа володіє безпосередньо, а також акції, якими вона володіє опосередковано через членів сім'ї або через інші компанії чи підприємства. Необхідно зазначити джерело такої інформації, і компанія має зазначити характер будь-якого письмового запиту і відповіді членів спостережної ради і правління стосовно цієї інформації.
10. Правочини з членами Спостережної Ради, Правління або основними акціонерами чи іншими зацікавленими сторонами. У цьому розділі має бути описана дата будь-якого правочину між компанією чи її дочірніми підприємствами, з однієї сторони, та будь-яким основним акціонером або членом спостережної ради чи правління, з іншої сторони, впродовж двох останніх фінансових років і будь-якого правочину, що перебуває в процесі укладення. В інформації має детально описуватися характер угоди, підстава для угоди, спосіб оцінки вартості активів або послуг, що є предметом угоди. В міжнародній найкращій практиці і міжнародних стандартах фінансової звітності зацікавлені сторони визначаються як члени правління, члени спостережної ради, безпосередні члени сімей вищих посадових осіб, будь-якого акціонера, вищих посадових осіб материнської компанії, дочірніх підприємств і асоційованих компаній, компаній, що мають спільних акціонерів і пов'язаних компаній.
11. Оцінка політики і практики компанії у сфері корпоративного управління. У цьому розділі компанія має описати свою політику корпоративного управління і фактичну практику впровадження ключових компонентів, перерахованих у таблиці. Якщо компанія не впровадила жодного компонента, слід зазначити причину не впровадження програми корпоративного управління. Примірник опису політики і практики корпоративного управління компанії додається до річного звіту.
12. Опис голосуючих акцій компанії. У цьому розділі слід представити опис прав за цінними паперами, у тому числі будь-яких обмежень цих прав, і порядку застосування цих прав. Необхідно надати інформацію щодо прав голосу, прав на дивіденди, порядку виплати дивідендів, включаючи назву і адресу юридичної особи, відповідальної за здійснення виплати дивідендів, прав на отримання частини прибутку емітента, прав щодо конвертації або першочергово придбання акцій, на отримання частини майна в разі ліквідації компанії. Необхідно зазначити найменування і місцезнаходження реєстратора компанії. Примітка: Міжнародна практика фінансової звітності вимагає, щоб у примітках до фінансової звітності була деталізована та ж сама інформація по будь-яким борговим інструментам компанії, що й інформація у її перевіреному аудитором балансовому звіті.
13. Фінансова звітність емітента. Необхідно надати перевірену аудитором фінансову звітність за останні два роки. Якщо емітент готує перевірену аудитором фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності і міжнародними стандартами аудиту, таку звітність слід подавати разом зі звітністю, яка готується за національними стандартами обліку і аудиту. Фінансова звітність має містити висновок аудитора, балансовий звіт, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, примітки до фінансової звітності та звіт про зміни у складі власників голосуючих акцій. Якщо компанія тільки-но розпочала свою діяльність, перевірена аудитором фінансова звітність, підготовлена у відповідності до міжнародних

стандартів фінансової звітності та аудиту, має бути надана за кожен з фінансових років її діяльності.

14. Емісії цінних паперів за останні три роки. У цьому розділі надається інформація про кожну емісію голосуючих акцій впродовж трьох останніх років із зазначенням дати емісії, виду і суми цінних паперів, номеру і дати реєстрації в ДКЦПФР.
15. Підписи осіб, відповідальних за інформацію у Річному звіті. Керівник компанії (голова виконавчого органу) і головний бухгалтер емітента мають підписати річний звіт. Безпосередньо над їх підписом має бути викладена така заява: «Особа, зазначена нижче, підтверджує достовірність даних, що містяться у звіті, та визнає, що він/вона несе відповідальність за неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації у звіті згідно з законодавством України».

Б.4. Розкриття особливої інформації

За Законом «Про цінні папери та фондовий ринок» розширено перелік особливої інформації, яку відкриті акціонерні товариства мають розкривати. В міжнародній практиці діє така ж описова вільна форма розкриття такої інформації, що і для розкриття іншої інформації. За вимогами щодо розповідної форми розкриття інформації, на відміну від простого переліку фактів, емітент має надавати повну і точну інформацію про кожну із значних подій і представляти важливість події у контексті його діяльності і фінансового стану. Отже, текстовий опис події сприяє кращому інформуванню інвесторів і ринку. У зв'язку з характером особливої інформації та її потенційним впливом на ринкову ціну цінних паперів емітента така інформація, так як і інші інформація, що розкривається на поточній основі, негайно розкривається ринку через веб-сайт ДКЦПФР. Надання інформації ринку у режимі реального часу буде ще одним додатковим кроком до забезпечення однакових правил гри і одночасного доступу для всіх осіб до інформації. Це сприятиме подоланню проблем з використанням інсайдерської інформації.

Як зазначено вище, оприлюднення такої інформації у режимі реального часу відповідає міжнародній практиці. У Росії така особлива інформація у більшості випадків розкривається перед ринком у той же день. Таким чином, зрозуміло, що розкриття такої інформації у той же день не є тягарем для емітента.

Відповідно до Закону «Про цінні папери та фондовий ринок» до особливої інформації належить інформація про наступні події:

1. прийняття рішення про розміщення цінних паперів на суму, що перевищує 25 відсотків статутного капіталу;
2. прийняття рішення про викуп власних акцій;
3. факти лістингу/делістингу цінних паперів на фондовій біржі;
4. отримання позики або кредиту на суму, що перевищує 25 відсотків активів емітента;
5. зміна складу посадових осіб емітента;
6. зміна власників акцій, яким належить 10 і більше відсотків голосуючих акцій;
7. рішення емітента про утворення, припинення його філій, представництв;
8. рішення вищого органу емітента про зменшення статутного капіталу;
9. порушення справи про банкрутство емітента, винесення ухвали про його санацію;
10. рішення вищого органу емітента або суду про припинення або банкрутство емітента.

Відповідно до Закону ДКЦПФР має повноваження щодо встановлення додаткових вимог щодо розкриття особливої інформації про емітента і має здійснювати заходи щодо забезпечення її розкриття.

На додаток до переліку особливої інформації, який міститься у Законі «Про цінні папери та фондовий ринок», ДКЦПФР пропонує додати ще один пункт, за яким вимагатиметься розкриття інформації про загальні збори акціонерів компанії або про позачергові збори акціонерів. Комісія вважає, що така інформація є важливою для ринку і має розкриватися оперативно після загальних або позачергових зборів акціонерів.

Відповідно до існуючої системи така інформація не надається ДКЦПФР або широкому загалу до моменту подання річного звіту компанії за рік, коли проводилися загальні збори. У результаті часто інформація вже більш ніж дванадцятимісячної давності розкривається перед широким загалом.

□ Компонент № 2. Програма EDS в Україні – Електронний процес збору і розповсюдження документів, поданих в електронному форматі.

Система електронного збору і розповсюдження інформації включає три основні компоненти: (1) нова електронна система розкриття інформації для збору і розповсюдження інформації; (2) нові форми електронної звітності, які емітент отримує безкоштовно; (3) форма звіту, яка сприяє реєстрації й ідентифікації звітів компанії та легкому доступу широкого загалу до звітів.

1. Розробка системи EDS в Україні

У процесі розробки концепції системи були розглянуті й проаналізовані електронні системи, впроваджені регуляторами в Росії, Польщі, Великій Британії і США. Метою дослідження було створення в Україні системи, яка базується на найсучасніших інформаційних технологіях, не створює надмірного навантаження й витрат для компанії, представляє документ в електронному форматі, який піддається легкому прочитанню і є корисним для широкого загалу, а також є достатньо гнучкою, щоб забезпечувати оновлення інформації і внесення змін, які відображають очікуване зростання українського ринку цінних паперів.

Етапи процесу є наступними:

- (1) Компанія готує документ з використанням безкоштовної програми, що надається з боку ДКЦПФР, з вимогою щодо придбання ключів для електронного підпису у сертифікованого органу;
- (2) Документ передається електронною поштою або через веб-сайт ДКЦПФР на сервер ДКЦПФР;
- (3) Документ електронно перевіряється сервером ДКЦПФР;
- (4) Повідомлення-підтвердження електронно направляється компанії із підтвердженням того, що звіт був отриманий системою;
- (5) Потім звіт одразу направляється на зберігання на сервер ДКЦПФР і негайно стає доступним для широкого загалу безкоштовно через веб-сайт ДКЦПФР.

Реєстрація емітента і підготовка звітності. Першим кроком з боку компанії має бути офіційна реєстрація в ДКЦПФР. Це дозволить компанії отримати безплатне програмне забезпечення для підготовки звітності. Це програмне забезпечення може бути встановлене на локальному комп'ютері компанії.

Електронне подання документу. Система передбачає два різні способи електронного подання документа на сервер ДКЦПФР. Компанія може вирішити подати електронний документ або через електронну пошту, або завантажити його на веб-сайт ДКЦПФР.

Звичайно, компанія **не** зобов'язана подавати документ **як** електронною поштою, **так** і через веб-сайт ДКЦПФР. Надсилання звітів електронною поштою є більш традиційним способом, який використовується в електронних системах подання документів, тоді як можливість подання звітів через веб-сайт ДКЦПФР надає компанії додатковий спосіб подання звітності.

Надсилання звітів електронною поштою базується на тих же самих процедурах, як і створення і надсилання будь-якого звичайного повідомлення. Компанія створює

повідомлення електронної пошти, адресоване на адресу електронної пошти ДКЦПФР, і додає підготовлений документ до повідомлення. Повідомлення електронної пошти компанії надсилається на спеціальну адресу електронної пошти ДКЦПФР, встановлену для електронного подання необхідного документа. Система EDS дістає направлений електронною поштою звіт компанії з поштового сервера ДКЦПФР, направляє електронною поштою повідомлення-підтвердження компанії і подає звіт до системи EDS для обробки і потім на сервер ДКЦПФР для постійного зберігання. Одночасно, звіт у базі даних представляється на веб-сайті ДКЦПФР для того, щоб надати широкому загалу безплатний доступ до звіту.

У якості альтернативи, система EDS розроблена таким чином, щоб компанія могла обрати варіант подання свого документа через веб-сайт ДКЦПФР. Така альтернатива надається як резервний варіант на випадок тимчасових проблем із поштовим сервером компанії, або коли компанія вирішує, що Інтернет є більш зручним для подання документа. Для подання звіту через веб-сайт ДКЦПФР система EDS вимагає, щоб компанія відкрила спеціальну сторінку на веб-сайті ДКЦПФР і визначила документ, який буде подаватися з локального жорсткого диску компанії. Потім компанія просто натискає кнопку «подати» на своєму комп'ютері і обрані файли компанії завантажуються на сервер ДКЦПФР для обробки і оприлюднення широкому загалу.

У повідомленнях системи EDS зазначається лише статус пересилки звіту, а не його правильність. Отже, коли компанія отримує повідомлення від системи EDS електронною поштою, у ньому лише зазначається, чи документ отриманий і прийнятий Комісією. Таке повідомлення не має жодного відношення до того, чи вважає ДКЦПФР правильним поданий звіт. Система EDS розроблена так, щоб чітко зазначати цей статус у повідомленні, яке передається компанії, що подає документ електронними засобами через веб-сайт ДКЦПФР або електронною поштою.

Перевірка правильності звіту. ДКЦПФР як регулятор ринку цінних паперів не відповідає за адекватність і точність даних у поданих документах. Компанія відповідає за точність документів, що подаються до ДКЦПФР, і відповідно до Закону «Про цінні папери та фондовий ринок» юридична відповідальність і штрафи за порушення цих правових норм покладається на компанію та її посадових осіб. ДКЦПФР, як і регулятори на інших ринках цінних паперів, відповідає за перегляд і аналіз цих документів з метою перевірки дотримання компанією норм законодавства. Тому система EDS має мінімальні базові вимоги щодо перевірки правильності документа з метою забезпечення оперативного надання документа широкому загалу. Компанія відповідає за інформацію, яка надається широкому загалу, а ДКЦПФР переглядає цю інформацію після її оприлюднення широкому загалу і застосовує юридичні санкції за невиконання чи неналежне виконання закону.

Всі документи, які подаються через систему EDS електронною поштою (найбільш поширений спосіб) або через веб-сайт ДКЦПФР, підлягають базовій перевірці. Програмне забезпечення для підготовки звітів системи EDS забезпечує належну перевірку звітів та їх завантаження на сервер ДКЦПФР для зберігання. Потім всі звіти, що зберігаються, негайно стають доступними для перегляду широким загалом і можуть бути завантажені користувачем. Оскільки процес перевірки є електронним і автоматичним, її проведення займає лише кілька секунд. Наприклад, якщо електронний підпис є неправильним, звіт не приймається, і система надсилає повідомлення назад емітенту.

Програмою EDS передбачається, що необхідні документи, що подаються електронними засобами, приймаються лише у межах офіційного робочого часу ДКЦПФР, що триває з 09:00 до 18:00 п'ять днів на тиждень, за винятком офіційних святкових днів. Системою EDS вимагається, що документ має бути переданий не пізніше 17:30 у будь-який офіційний робочий день ДКЦПФР для того, щоб він міг бути перевірений і прийнятий у той самий день.

Безпека системи. Безпека системи є одним із головних завдань у процесі розробки системи. З метою забезпечення точності поданого документа і ідентифікації відправника даних у системі використовуватимуться офіційні електронні підписи.

Україна має інфраструктуру й нормативну базу для використання електронних цифрових підписів. Компанія повинна отримати ключі електронного цифрового підпису для посадових осіб, що видаються центрами сертифікації ключів у відповідності до українського законодавства. Система EDS розроблена таким чином, щоб використовувати офіційні електронні підписи для передачі і перевірки звітів, поданих електронними засобами.

База даних EDS буде захищена від несанкціонованого доступу за допомогою вбудованих засобів управління системою бази даних, оснований на міжнародно-визнаній системі Microsoft SQL Server. Це не дозволить зловмисним зовнішнім користувачам входити у систему і втручатися у базу даних ДКЦПФР. З метою захисту даних від корупційних проявів у стінах ДКЦПФР лише певним особам, уповноваженим ДКЦПФР, буде надано доступ до бази даних. Всі інші особи в ДКЦПФР матимуть доступ до бази даних лише у режимі «тільки прочитання».

Форми звітів та система ідентифікації. Для здійснення збору й розповсюдження електронних звітів необхідний впорядкований процес, за допомогою якого проводиться ідентифікація звіту, наприклад, проспекту емісії, річного звіту, квартального звіту, звіту з особливою інформацією тощо. Така система звітності забезпечує зберігання таких звітів у розрізі назв компаній та дат подання. Такий процес надасть можливість широкому загалу та іншим користувачам легко знаходити документи, розміщені на веб-сайті ДКЦПФР. Форми звітів також забезпечуватимуть наявність процесу, за допомогою якого компанія зможе виправляти помилки у звітах, які виникатимуть у процесі подання даних, або виявлятимуться у результаті перевірок працівниками ДКЦПФР у межах виконання їх обов'язків регулятора ринку.

Система EDS вимагатиме, щоб всі документи, включаючи перший варіант проспекту емісії та будь-які зміни до проспекту емісії, оприлюднювалися після їх подання до ДКЦПФР. Це створить необхідність існування системи ідентифікації документа як проспекту емісії, а не як одного з документів для поточного розкриття інформації. Така система також ідентифікуватиме зміни до документа і дати внесення таких змін. У базі даних ДКЦПФР і відкритій для широкого загалу базі даних на веб-сайті ДКЦПФР, зазначатиметься по кожній компанії назва звіту, дата його подання, якщо необхідно, дата закінчення фінансового року, відповідний квартал фінансового року, а також найменування інформації, представленої у звіті з особливою інформацією. У разі необхідності внесення змін до звіту, це здійснюватиметься шляхом подання повного зміненого звіту разом із вступною інформацією, у якій зазначаються дані, до яких внесено зміни, для того, щоб широкий загал і регулятор знали про будь-які зміни у звіті.

2. Підготовка документів компанією

Існуюча структура системи EDS вимагає, щоб проспект емісії і документи (звіти) для поточного розкриття інформації подавалися у систему EDS лише в електронному форматі.

Система EDS розроблена таким чином, щоб дозволити подання компанією звітів в електронному форматі з використанням спеціального програмного забезпечення, яке є власністю ДКЦПФР, і яке не лише надасть засоби для розробки нових суттєвих вимог щодо розкриття інформації, а й допомагатиме емітенту перевірити правильність документа. ДКЦПФР надасть копію електронної форми на CD диску кожній компанії безкоштовно. Цю електронну форму також можна буде безкоштовно отримати на веб-сайті ДКЦПФР і завантажити для використання компанією.

3. Розкриття інформації

Після отримання електронного звіту він надходить у базу даних ДКЦПФР і **одночасно** стає доступним безкоштовно для широкого загалу на веб-сайті ДКЦПФР. Слід підкреслити, що обробка процесу здійснюється повністю автоматично. Між моментом надсилання перевіреного звіту у базу даних ДКЦПФР і моментом оприлюднення звіту не існує жодного часового лагу.

Доступ для широкого загалу до бази даних EDS забезпечується через Інтернет. Такий доступ дозволить користувачеві знайти інформацію за назвою компанії або її офіційним кодом ЄДРПОУ. У базі даних можна буде віднайти будь-який із звітів, поданих станом на конкретну дату або за певний період часу, а також на основі інших критеріїв. Крім цього, інформацію, що міститься у певному документі, можна буде віднайти за ключовими словами. Користувачі матимуть змогу знаходити інформацію на веб-сайті ДКЦПФР і зберігати таку інформацію у комп'ютері або роздруковувати копію документа.

Центральний апарат ДКЦПФР матиме доступ до бази даних через свою локальну мережу з використанням спеціалізованої програми. Теруправління ДКЦПФР матимуть доступ до бази даних у режимі реального часу через Інтернет.

4. Пілотна програма впровадження системи EDS

Перш ніж повністю впровадити систему EDS, необхідно, щоб її протестували українські розробники програмного забезпечення не лише на кожному етапі її розробки за допомогою подання тестових документів, а й з використанням реальних документів у межах Пілотної Програми. Необхідно, щоб у Пілотній Програмі взяли участь принаймні 10 компаній, які подаватимуть звіти безпосередньо у систему EDS. Документи подаватимуться електронними засобами з застосуванням безкоштовного програмного забезпечення безпосередньо на сервер ДКЦПФР у її центральному апараті з використанням електронних підписів. Пілотна Програма відповідатиме кожному етапу роботи програми EDS з метою забезпечення її ефективного функціонування, у тому числі проекту Положення про розкриття інформації. Одночасно, буде підготовлений збірник рекомендацій щодо дотримання суттєвих вимог щодо розкриття інформації і збірник рекомендацій, в якому розкриватимуться технічні аспекти електронної системи. Ці документи компанії зможуть безкоштовно отримати на веб-сайті ДКЦПФР для допомоги їм у підготовці і поданні звітів електронними засобами через систему EDS.

Ця Пілотна Програма також слугуватиме основою для внесення необхідних змін до проекту Положення про розкриття інформації, щоб забезпечити наявність у ньому необхідних вимог щодо програми EDS. ДКЦПФР рекомендує компаніям взяти участь у пілотній програмі. Кожна компанія-учасник отримає індивідуальну підтримку й консультації як щодо суттєвих вимог, так і щодо вимог до роботи електронної системи EDS.

5. Впровадження системи EDS

Для початкового етапу ДКЦПФР передбачає існування подвійної системи подання необхідних звітів. Будь-яка компанія, яка братиме участь у пілотній програмі, і яка планує подавати звіти через систему EDS, подаватиме звіти лише у систему EDS. Інші компанії продовжуватимуть подавати звіти у відповідності до чинних вимог ДКЦПФР щодо розкриття інформації, за якими вони мають подавати звіт як у паперовій формі, так і на дискеті, до теруправління ДКЦПФР за місцем знаходження центрального офісу компанії. Як тільки вступить у дію вимога, за якою всі компанії мають подавати звіти через систему EDS, всі звіти будуть подаватись у систему EDS.

Процес впровадження системи EDS базуватиметься на впорядкованому поетапному графіку, який дозволить ДКЦПФР навчити компанії користуватися системою і надати

достатньо допомоги компаніям з метою забезпечення ефективної роботи системи для ринку цінних паперів України.

ДКЦПФР оприлюднить поетапний графік впровадження системи EDS після проведення тестування системи EDS за Пілотною Програмою.

- **Компонент № 3. Програма EDS в Україні – Розширення функціональності веб-сайта ДКЦПФР, яке дозволить впровадження електронного процесу збору і розповсюдження документів, що подаються в електронному форматі.**

Третім компонентом впровадження системи EDS є розширення функціональності веб-сайта ДКЦПФР для забезпечення легкого і безкоштовного доступу до інформації у будь-який момент часу.

Веб-сайт забезпечуватиме безперебійність електронного процесу подання документа емітентом, його перевірки, направлення на зберігання на сервері ДКЦПФР і передачі широкому загалу через веб-сайт ДКЦПФР.

- **Компонент № 4. Програма EDS в Україні – Програма навчання компаній-емітентів й інформування широкого загалу.**

Тим компаніям, що братимуть участь у Пілотній Програмі, ДКЦПФР надасть спеціаліста з питань нових вимог щодо розкриття інформації відповідно до світової практики і спеціалістів у сфері ІТ, які нададуть кожному учаснику Пілотної Програми спеціалізовані рекомендації й інструкції щодо того, яким чином виконати ці нові вимоги і вирішити будь-які питання у сфері ІТ.

Крім цього, центральний апарат і теруправління ДКЦПФР проводитимуть семінари, круглі столи та інші заходи у кожному з регіонів для допомоги компаніям у їх розумінні нових вимог. ДКЦПФР знайомитиме з прикладами українських компаній, які вже готували документи у відповідності до міжнародних стандартів розкриття інформації, з метою сприяння переходу до нового режиму розкриття інформації.

У межах цієї навчальної програми ДКЦПФР підготує збірники рекомендацій як щодо нових суттєвих вимог до розкриття інформації, так і щодо технічних вимог, з метою зменшення навантаження для компаній і забезпечення розуміння компаніями й дотримання ними нових інформаційних стандартів.



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Проект розвитку ринків капіталу

ПРОЗОРІСТЬ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ: ОСНОВА ДЛЯ НАЛЕЖНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНВЕСТУВАННЯ

Київ

24-25 січня 2007 року

ЮРИДИЧНИЙ АНАЛІЗ НОВОЇ СИСТЕМИ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ (EDS)

ДКЦПФР у співпраці з Проектом USAID розвитку ринків капіталу пропонує впровадити процес розкриття інформації, який зобов'язуватиме українських емітентів подавати господарсько-фінансову інформацію у відповідності до міжнародних стандартів Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO), Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) і Директив ЄС.

Загальні законодавчі вимоги до розкриття інформації

Загальні норми до розкриття інформації передбачені Цивільним кодексом України від 01 січня 2003 року. Згідно зі ст. 152 (5) «Акціонерне товариство, яке проводить відкриту підписку на акції, зобов'язане щорічно публікувати для загального відома річний звіт, бухгалтерський баланс, відомості про прибутки і збитки, а також іншу інформацію, передбачену законом». Крім того, відповідно до ст. 162 (1) «Акціонерне товариство, яке зобов'язане відповідно до закону публікувати для загального відома документи, передбачені вище, повинне для перевірки та підтвердження правильності річної звітності щорічно залучати аудитора, не пов'язаного майновими інтересами з товариством чи з його учасниками».

Розвиваючи норми Цивільного кодексу України, ст. 39 (1) нового Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» встановлює, що емітенти, які здійснили відкрите (публічне) розміщення цінних паперів, зобов'язані своєчасно та в повному обсязі розкривати інформацію про:

- фінансово-господарський стан і результати діяльності емітента у строки, встановлені законодавством;
- будь-які дії, що можуть вплинути на фінансово-господарський стан емітента та призвести до значної зміни ціни на його цінні папери;
- власників великих пакетів (10 відсотків і більше) акцій.

Важливі положення EDS

Що стосується змісту інформації, то Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» передбачає такі види інформації, що повинна розкриватися перед ДКЦПФР емітентами, які здійснили відкрите (публічне) розміщення цінних паперів:

1. Регулярна інформація про емітента (Річні та Квартальні звіти);
2. Особлива інформація про емітента (інформація про будь-які дії, що можуть вплинути на фінансово-господарський стан емітента та призвести до значної зміни вартості його цінних паперів);
3. Проспект емісії цінних паперів та зміни до нього;
4. Звіт про результати розміщення цінних паперів.

Обсяг обов'язкового розкриття інформації включає ту мінімальну інформацію, яка необхідна для інформування ринку і захисту інвесторів. Визнаючи той факт, що інвестиції в цінні папери, як і будь-яка інша форма інвестицій, пов'язані з ризиком, обов'язкова для розкриття інформація – це інформація, що дозволяє акціонерам та іншим інвесторам розуміти такий ризик і приймати обґрунтовані рішення. Базовий зміст документів, які пропонуються EDS, забезпечує достатню гнучкість, що дозволяє емітенту розкривати конкретні аспекти своєї фінансово-господарської діяльності.

Вільний описовий формат

EDS дотримується вимоги про розкриття інформації у вільній описовій формі. Відповідно до вимог описової форми розкриття інформації, на відміну від простого переліку фактів, емітент повинен надавати повну і точну інформацію про кожну з важливих подій і представляти важливість події у контексті його діяльності й фінансового стану. Отже, розповідний опис події сприяє кращому розумінню інформації інвесторами й учасниками ринку.

Опис господарської діяльності, розвитку і структури компанії

Емітент повинен подати у вільному описовому форматі інформацію про господарську діяльність компанії, її розвиток та структуру. Емітент повинен звернути увагу на основні корпоративні події, такі як злиття, основні придбання або відчуження активів за останні п'ять років, тощо. Повинна бути розкрита організаційна структура компанії й основні види діяльності. Додаткова інформація повинна надаватися про основних споживачів послуг чи робіт компанії (які споживають 10% і більше усього обсягу реалізації за останній фінансовий рік), зазначаючи факти укладення із споживачами договорів та істотні умови таких договорів.

Опис судових справ, у яких компанія є учасником

Емітент повинен описати всі поточні судові справи або претензійні процедури, що передбачають вимоги про відшкодування збитків на суму 10% і більше загальних активів компанії чи обсягу реалізації, у яких компанія чи її відокремлені підрозділи, дочірні підприємства, члени наглядової ради, правління є учасниками, та які стосуються господарсько-фінансової діяльності компанії.

Опис наглядової ради, правління та ключового персоналу, а також розміру і видів їх винагороди

Емітент повинен надати основну інформацію про членів наглядової ради, членів правління та іншого ключового персоналу, включаючи опис політики компанії по відношенню до винагороди цим особам та сукупний розмір їх винагороди в розрізі річної заробітної плати, премій, пільг та будь-яких інших виплат.

Інформація про основних акціонерів компанії

Емітент повинен зазначити інформацію про будь-яку фізичну чи юридичну особу, яка володіє 10% або більше акцій компанії чи контролює її в інший спосіб, включаючи акції, якими особа володіє як безпосередньо, так і опосередковано (наприклад, через членів сім'ї,

інших юридичних осіб). Слід зазначити, що Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» зробив позитивний крок вперед і відносить інформацію про власників великих пакетів акцій (10% або більше) до особливої інформації та покладає обов'язок на емітента уточнювати цю інформацію і розкривати її.

Інформація про правочини з членами наглядової ради, правління, основними акціонерами або іншими зацікавленими особами

Емітент повинен описати будь-які правочини між компанією чи її відокремленими підрозділами, дочірніми підприємствами та основними акціонерами або членами спостережної ради чи правління протягом останніх двох фінансових років і будь-які правочини, що знаходяться у процесі укладення. Потрібно детально описати природу правочинів, підстави їх укладення, метод оцінки вартості активів чи послуг, що є предметом правочину.

Фактори ризику

Емітент повинен визначити кожен із суттєвих ризиків, пов'язаних із компанією чи її фінансово-господарською діяльністю. Ризики потрібно розміщувати в порядку важливості з точки зору інвестування в компанію. Текстовий опис кожного ризику повинен відображати специфіку компанії і містити достатньо фінансової та іншої інформації про ризик, щоб дозволити інвестору зрозуміти ризик та оцінити його важливість.

Фінансова звітність відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності

EDS сприяє переходу до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Їх використання допомагає досягти єдиних високих стандартів фінансової звітності, які забезпечують прозорість і порівняльну інформацію у фінансових звітах, що у свою чергу веде до кращого захисту інвесторів, підвищення ефективності збору податків та загальної довіри до ринку. Так само важливо, що компанії з управління активами пенсійних фондів потребуватимуть цю інформацію для обґрунтованого інвестування пенсійних активів і з метою отримання прибутку для майбутніх отримувачів пенсії. Отже, якщо емітент готує фінансову звітність відповідно до МСФЗ, EDS вимагає подання такої звітності, перевіреної аудитором, а також фінансову звітність, підготовлену відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

«Стандарт істотності» для розкриття інформації

Щоб сприяти поданню емітентами всієї необхідної інформації, EDS містить загальний «стандарт істотності», що ґрунтується на прийнятих ДКЦПФР Принципах корпоративного управління. Істотність вимагає надання окрім інформації, передбаченої розділом чи подією, будь-якої додаткової інформації, необхідної для забезпечення суттєвого, повного і точного розкриття, у світлі конкретних умов фінансово-господарської діяльності емітента.

Подання документів через EDS

ДКЦПФР уповноважена відповідно до Закону встановлювати додаткові вимоги до розкриття інформації про емітента, а також строки, порядок і форми подання інформації.

EDS створена як повністю автоматизована система для подання інформації з використанням сучасних технологій. Спочатку емітент повинен виконати прості реєстраційні процедури та отримати ключ електронного цифрового підпису для подання звітів через систему EDS. Емітент буде зобов'язаний своєчасно оновлювати інформацію, що міститься у «Реєстраційній Формі Емітента» і відображати всі зміни в даних, щоб інформація у «Реєстраційній Формі Емітента» була чинною.

Після реєстрації та отримання ключів електронного цифрового підпису звіти повинні подаватися в електронному вигляді, скріплені електронними цифровими підписами посадових осіб емітента. Висновок аудитора разом із перевіреною фінансовою звітністю також повинен бути в електронному вигляді, скріплений електронним цифровим підписом аудитора та прикріплений до звіту. Офіційною датою подання документу вважатиметься дата, коли документ прийнято EDS, про що емітент отримує електронне повідомлення.

Скріплення електронних документів електронними цифровими підписами відповідно до законодавства забезпечує юридичну дійсність таких документів і таку ж саму юридичну силу, як паперових документів. За допомогою електронного цифрового підпису особи, які підписали документ, підтверджують достовірність інформації, що міститься в документі, а аудитор підтверджує достовірність інформації, що міститься у фінансовій звітності, що була предметом аудиторської перевірки. Відразу після подання документів вони розкриваються на веб-сайті ДКЦПФР.

Доступ до інформації для громадськості, інвесторів та учасників ринку буде безкоштовним в режимі реального часу на веб-сайті ДКЦПФР. Система на базі «режиму реального часу» сприятиме дотриманню законів і підзаконних нормативно-правових актів щодо «інсайдерської інформації», оскільки всі користувачі матимуть доступ до інформації водночас.

Цілі EDS

Запровадження міжнародних стандартів (передбачених Директивами ЄС, Принципами корпоративного управління ОЕСР, Принципами розкриття інформації IOSCO) і найкращої міжнародної практики щодо змісту інформації, яка повинна розкриватися емітентами;

Впровадження українського законодавства, зокрема щодо подання документів в електронній формі та розміщення в загальнодоступній інформаційній базі даних ДКЦПФР;

Забезпечення принципу швидкого, рівного та одночасного доступу до інформації інвесторів та інших користувачів та запобігання використанню інсайдерської інформації;

Поступовий перехід до розкриття інформації відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, які передбачають прозору і порівняльну інформацію про фінансовий стан емітента, що веде до кращого захисту інвесторів;

Належність прав інтелектуальної власності на інформаційну систему ДКЦПФР, що дозволить подальше вдосконалення і підтримку системи.

Висновки

EDS передбачатиме можливість електронного подання проспектів емісії, звітів про результати розміщення цінних паперів, річних звітів, квартальної інформації за кожні з перших трьох кварталів року і розширений перелік спеціальної інформації, що вимагається нещодавно прийнятим Законом «Про цінні папери та фондовий ринок». Ці вимоги до розкриття інформації, що відповідають принципам IOSCO та Директивам ЄС, забезпечать постійне поновлення фінансово-господарської інформації про компанію. ДКЦПФР як регулятор ринку матиме повний контроль над процесом для забезпечення того, що інформація, яка подається компаніями, відповідає міжнародним стандартам і є доступною ринку в будь-який час.



Проект
розвитку ринків капіталу

**ПРОЗОРИСТЬ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ:
ОСНОВА ДЛЯ НАЛЕЖНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНВЕСТИВАННЯ**

**Юридичний аналіз
нової системи
розкриття інформації в Україні (EDS)**

Київ
24-25 січня 2007 р.

Законодавче підґрунтя

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003;
 2. Господарський кодекс України від 16.01.2003;
 3. Закон “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006;
 4. Закон “Про господарські товариства” від 19.09.1991;
 5. Закон “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996;
 6. Закон “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999;
 7. Закон “Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993;
 8. Закон “Про електронний цифровий підпис” від 22.05.2003;
 9. Закон “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22.05.2003;
- та інші.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Законодавчі вимоги до змісту інформації, що розкривається

Цивільний кодекс України:

“Акціонерне товариство, яке проводить відкриту підписку на акції, зобов'язане щорічно публікувати для загального відома річний звіт, бухгалтерський баланс, відомості про прибутки і збитки, а також іншу інформацію, передбачену законом” (Ст. 152 (5)).

“Акціонерне товариство, яке зобов'язане відповідно до закону публікувати для загального відома документи, передбачені вище, повинне для перевірки та підтвердження правильності річної звітності щорічно залучати аудитора, не пов'язаного майновими інтересами з товариством чи з його учасниками” (Ст. 162 (1)).



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Законодавчі вимоги до змісту інформації, що розкривається

Новий **Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок”** (Ст. 39 (1)) передбачає, що емітенти, які здійснили відкрите (публічне) розміщення цінних паперів, повинні розкривати інформацію про:

- фінансово-господарський стан і результати діяльності емітента;
- будь-які дії, що можуть вплинути на фінансово-господарський стан емітента та призвести до значної зміни ціни на його цінні папери;
- власників великих пакетів (10 і більше відсотків) акцій.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Законодавчі вимоги до змісту інформації, що розкривається

Новий Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” встановлює такі види інформації, що повинна розкриватися емітентами, які здійснили відкрите (публічне) розміщення цінних паперів, перед ДКЦПФР:

- **Регулярна інформація** про емітента:
 - Річні звіти;
 - Квартальні звіти;
- **Особлива інформація** про емітента (інформація про будь-які дії, що можуть вплинути на фінансово-господарський стан емітента та призвести до значної зміни вартості його цінних паперів);
- **Проспект** емісії цінних паперів та **зміни** до нього;
- **Звіт** про результати розміщення цінних паперів.

Відповідно до Закону ДКЦПФР уповноважена встановлювати **додаткові вимоги** до розкриття інформації про емітента.



Проект розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Законодавчі вимоги до форми розкриття інформації

Регулярна інформація:

- подається в електронній формі до ДКЦПФР;
- повинна бути розміщена в загальнодоступній інформаційній базі ДКЦПФР;
- ДКЦПФР повинна вживати заходів до розкриття інформації.

Особлива інформація:

- повинна бути розміщена в загальнодоступній інформаційній базі ДКЦПФР;
- ДКЦПФР повинна вживати заходів до розкриття інформації.



Проект розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Законодавчі вимоги до форми розкриття інформації

Прспект емісії цінних паперів та зміни до нього:

- повинен публікуватися в офіційному друкованому виданні після реєстрації, але не менш як за 10 днів до початку відкритого (публічного) розміщення цінних паперів;
- до реєстрації та раніше ніж через 10 днів після опублікування проспекту емісії забороняється відкрити (публічне) розміщення цінних паперів.

Звіт про результати розміщення цінних паперів:

- інформація, що міститься у звіті, повинна розкриватися у строки, визначені ДКЦПФР.

Строки, порядок та форми подання інформації визначаються ДКЦПФР.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Цілі Електронної системи розкриття інформації (EDS)

- **Запровадження міжнародних стандартів** (передбачених Директивами ЄС, Принципами корпоративного управління ОЕСР, Принципами розкриття інформації IOSCO) і найкращої міжнародної практики щодо змісту інформації, яка повинна розкриватися емітентами;
- **Впровадження українського законодавства**, зокрема щодо подання документів в електронній формі та розміщення в загальнодоступній інформаційній базі даних ДКЦПФР;
- **Забезпечення принципу швидкого, рівного та одночасного доступу** до інформації інвесторів та інших користувачів та запобігання використанню інсайдерської інформації;



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Цілі Електронної системи розкриття інформації (EDS)

- Поступовий перехід до розкриття інформації відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, які передбачають прозору і порівняльну інформацію про фінансовий стан емітента, що веде до кращого захисту інвесторів;
- Належність прав інтелектуальної власності на інформаційну систему ДКЦПФР, що дозволить подальше вдосконалення і підтримку системи.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Юридична структура EDS

Юридично Система складається із:

- Проекту Положення, яке передбачає процедуру подання інформації, для затвердження ДКЦПФР;
- Форм документів як Додатків до Положення, для затвердження ДКЦПФР.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Важливі положення EDS

1. Опис у вільному текстовому форматі діяльності компанії, розвитку та організаційної структури.
2. Інформація про судові справи, у яких компанія є учасником.
3. Опис наглядової ради, правління та ключового персоналу, а також розміру і видів їх винагороди.
4. Інформація про основних акціонерів компанії (фізичних та юридичних осіб, які володіють 10 або більше відсотками акцій, у тому числі прямо чи опосередковано).



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Важливі положення EDS

5. Інформація про правочини з членами наглядової ради, правління, основними акціонерами або іншими зацікавленими особами.
6. Інформація про фактори ризику.
7. Фінансова звітність відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (якщо компанія готує таку звітність).
8. “Стандарт істотності” для розкриття інформації, який ґрунтується на Принципах корпоративного управління, прийнятих ДКЦПФР.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Процедури EDS

1. Початкові прості реєстраційні процедури, які повинен здійснити емітент, та отримання ключів електронного підпису перед початком подання звітів через EDS.
2. Необхідність поновлення інформації, що міститься в Реєстраційній Формі, для забезпечення актуальності інформації.
3. Подання звітів у електронному вигляді, скріплених електронними цифровими підписами посадових осіб емітента.
4. Подання аудиторського висновку разом із перевіреною фінансовою звітністю, в електронному вигляді та скріпленого електронним цифровим підписом аудитора.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Процедури EDS

5. Офіційною датою подання вважатиметься дата, коли документ прийнято EDS, про що емітент буде отримувати електронне повідомлення.
6. Електронні документи матимуть таку ж юридичну силу, як і паперові документи, завдяки застосуванню електронного цифрового підпису відповідно до вимог законодавства.
7. Підтвердження достовірності інформації, що міститься в документах, особами, які їх підписували (за допомогою електронного цифрового підпису), а достовірності інформації, що міститься у фінансовій звітності - аудитором.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні

Висновки

- EDS створена, щоб забезпечити безкоштовну суттєву, повну і точну інформацію про емітента у світлі конкретних умов його господарської і фінансової діяльності;
- EDS допомагає інвесторам та іншим користувачам приймати на базі такої інформації виважені рішення;
- EDS має на меті забезпечити рівний та своєчасний доступ до публічної інформації всіма користувачами;
- EDS сприяє справедливому ставленню до акціонерів та інвесторів на ринках капіталу.



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи розкриття інформації в Україні



Проект
розвитку ринків капіталу

Юридичний аналіз нової системи
розкриття інформації в Україні (EDS)

Дякую за увагу!



Проект
розвитку ринків капіталу

**ПРОЗОРИСТЬ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ:
ОСНОВА ДЛЯ НАЛЕЖНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНВЕСТИВАННЯ**

**Презентація прототипу
електронної системи
розкриття інформації (EDS)**

Київ
24-25 січня 2007 р.

Огляд застосованих інформаційних технологій

- EDS базується на інтернет/веб-технологіях, які забезпечують стандартизований підхід до представлення даних та доступу до інформації
- Документи - звіти емітентів - створюються і зберігаються у форматі XML
- Передача документів від емітентів до ДКЦПФР здійснюється через мережу Інтернет
- Електронний цифровий підпис застосовується для аутентифікації відправника та забезпечення цілісності даних у процесі передачі
- Відкритий доступ до звітності емітентів здійснюється через веб-сайт EDS, що належить ДКЦПФР



Проект
розвитку ринків капіталу

Презентація прототипу електронної системи розкриття інформації

Архітектура системи

■ Клієнтське програмне забезпечення (Windows-програма):

- створення звіту (заповнення форми-шаблону)
- збереження звіту у XML-форматі на локальному комп'ютері
- накладання електронних підписів
- відправлення звіту на сервер EDS засобами Інтернет (електронна пошта або веб)



Проект
розвитку ринків капіталу

Презентація прототипу електронної системи розкриття інформації

Архітектура системи

■ Серверна частина (СУБД, веб-сервер, сервіси EDS):

- прийняття звіту
- перевірка електронних підписів
- відправка емітенту повідомлення про отримання звіту
- завантаження звіту до бази даних
- функціонування веб-серверу
- адміністрування системи

■ Відкритий доступ до звітності емітентів (веб-браузер):

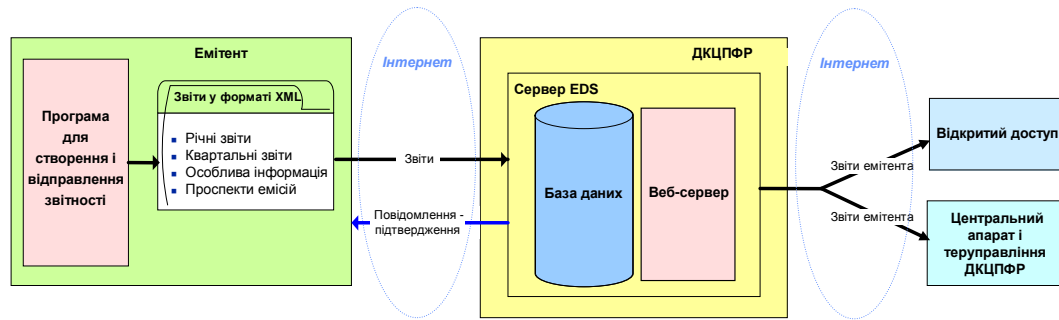
- пошук та перегляд звітності емітентів



Проект
розвитку ринків капіталу

Презентація прототипу електронної системи розкриття інформації

Архітектура системи



Демонстрація прототипу EDS

Програмне забезпечення емітента ЦП

Оприлюднення звітів на веб-сайті EDS



Наступний крок

- Пілотний проект
- 13 компаній - емітентів цінних паперів
- Складання річних, квартальних звітів та особливої інформації
- Оприлюднення звітів на веб-сайті EDS



Проект
розвитку ринків капіталу

Презентація прототипу електронної системи розкриття інформації



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Проект
розвитку ринків капіталу

Презентація прототипу електронної системи
розкриття інформації (EDS)

Дякую за увагу!
